

Asia: VN/13118/2024

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esityksessä toimeentulotuesta aiheutuneiden kustannusten korvausaikaa lyhennettäisiin kolmesta vuodesta yhteen vuoteen, ja esitys koskisi kotoutumislain 63 §:n säädettyjä toimeentulotuesta maksettavia korvauksia hyvinvointialueille ja Kansaneläkelaitokselle. Lain toimeentulotuesta 27 f §:n mukaan kunnan rahoitusosuus perustoimeentulotuen kustannuksista on 50 prosenttia, joten esitys vaikuttaa myös kuntien talouteen.

Esityksen taloudellisia vaikutuksia käsittelevässä tekstissä todetaan, että julkiseen talouteen aiheutuvat taloudelliset vaikutukset riippuvat kuntien ja hyvinvointialueiden kyvystä ja mahdollisuuksista vähentää korvausten piiriin kuuluvien henkilöiden toimeentulokiriippuvuutta. Esityksen mukaan tämän ennakoarviointi on vaikeaa ja julkiseen talouteen syntyy säästöä vain, mikäli korvausten piirissä olevien henkilöiden toimeentulokiriippuvuutta voidaan vähentää.

Vuoden 2025 alussa voimaantulevassa kotoutumislaisissa painotetaan kotoutumisen alkuvaiheen palveluja ja muun muassa työllistymisen nopeutumista. Kuitenkin monen kohderyhmään kuuluvan henkilön ensisijainen ja usein pitkäaikainen palvelutarve on sosiaali- ja terveyspalveluissa eikä nopea työllistyminen ole käytännössä mahdollista. Tällöin toimeentulotuen tarvetta ei kyetä vähentämään eikä tukijakson kestoa lyhentämään esityksen tarkoittamalla tavalla.

Julkisessa taloudessa ei tapahdu tosiasiallisia säästöjä, jos kustannuksia siirretään valtiolta kuntien maksettavaksi, eikä tällaista kehitystä voida pitää kannatettavana. Joroisten kunta ei pidä esitettyjä ehdotuksia kannatettavina, sillä niissä asetetut julkisen talouden säästötavoitteet eivät ole realistisia ja ne eivät riittävästi huomioi kohderyhmän tosiasiallista tilannetta. Esitetyn muutoksen arvioidaan lisäävän kuntien kustannuksia, mikä vaikeuttaa kuntien taloudellista tilannetta entisestään.

Lisäksi muutoksen ajankohta tulee hetkeen, jossa työllisyyspalvelut siirtyvät kunnille ja uudet työllisyysalueet ovat aloittamassa toimintaansa, eikä tällaisen muutoksen ajankohtaa voi pitää hyvänä.

TE-uudistuksen valmistelussa sekä täytäntöönpanovaiheessa on korostettu, että kunnille korvataan täysimääräisesti uudistuksesta aiheutuvat kustannukset. Käytännössä esitetyn kaltainen kustannusten siirto aiheuttaa jo ennestään hankalassa asemassa oleville kunnille mahdollottoman tilanteen, johon ei pystytä varautumaan. Onnistuneen kotoutumisen edellytyksenä on varsinkin pääkaupunkiseudun ulkopuolella suomen kielen taidon omaksuminen työkieleksi. Esitetyllä lakimuutoksella toteutuvat valtion säästöt tehdään täysimääräisesti kuntien kustannuksella, koska on epärealistista, että esim. suomen kielen riittävä taito saavutetaan yhden vuoden aikana.

Kuronen Jaakko
Joroisten kunta